

שמחת
שבת

ניעים שבת

הרב בנימין בוימל

שמחת (בית) השיבה

א. ו. מה עשו המים התחוננים? התחילו בוכים! "מים התחוננים נקראו 'מים בוכים', ולמה נקראו 'מים בוכים'? כי בשעה שחלק הקב"ה את המים נתן אלו למעלה ואלו למטה, התחילו מים התחוננים בוכים... אמרו: אוי לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרנו. מה עשו? העיזו פניהם ובקעו תהומות ובקשו לעלות, עד שגער בהן הקב"ה" ... (רבינו בחיי ויקרא א)

יש מבארים שזהו פשר המיית הגלים האינסופית, הם אינם רק בוכים, אלא מתנשאים לגובה שוב ושוב, ומנסים להתקרב אל ה"ת. ואף הקדוש ברוך הוא מקלסם על כך: "אתה מושל בגאות הים **בשוא גליו – אתה תשבחם**" (תהילים פט).

בעקבות בכי זה של המים התחוננים, הבטיח להם הקב"ה כי יזכו להתעלות ע"י שתי מצוות: "אמר להם הקב"ה הואיל ולכבדי עשיתם כל כך, אין להם רשות למים עליונים לומר שירה עד שיטלו רשות מכם... ולא עוד **אלא שעתידין אתם ליקרב על גבי המזבח במלה בןסוך המים**" (רבינו בחיי פס).

נמלא על פי זה הפסוק: "שפכי כמים לבך נוכח פני ה'": שפוך לבך והתחנן להיות "נכח פני ה'" קרוב אל מלך מלכי המלכים, "כמים" – כמו המים התחוננים שמרוו בבכי ברצונם להיות קרובים ליוצרם. ("טייט פנים")

אך בזה אין די. מהר"ל (גרא ויקרא ב, יא) מסביר שהדרגה שייזכו בה המים התחוננים גבוהה יותר מזו של המים העליונים. שכן המים התחוננים רחוקים מה' ושואפים לעלות ולהתקרב. ודרגה זו של מי שהיה למטה והתעלה, גדולה מזו שמלכתחילה היה גבוה "כי הדברים אשר נדחים למטה, הם מבקשים להתעלות יותר... ולפיכך **כל**

פ. מעתה הפכו עוונותינו המוטלים אי שם במעמקי הנהר ליהלומים יקרים. רוצים אנו אותם אפוא בחזרה, שואבים אותם יחד עם המים ושמחים עד הגג בשמחת בית השואבה...

הלצה מתוחכמת? ממש לא. כדי "להבין משל ומליצה דברי חכמים וחיידתם" (משלי א, 1) את דבריו העמוקים של הברדיטשובער, נחזור אל כיתה א'. מבלי שנבין הרבה, גילה לנו הרביה

בבת אחת התחלף לו ה"איי, איי איי" המתחנן של אשמנו... ב"ושמחת בחגרך" מתרונן בשלל מנגינות ולחנים. דפי המחזור עודם לחים מדמעות שזלגו מעינים נמסות וכבר מצווים אנו "והיית אך שמח". חג הסוכות הוא זמן שמחתנו – "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים". ונשאל: מה פשר המעבר הרחב מהנוגרים שבימים לשמחים שבהם?

שמחת החג מתעצמת בלילותיו... בכל לילה מלילות החג מבקרים אנו בבית נכנסת אחר, מקפצים ומפזים זכר לשמחת בית השואבה שנהגה בזמן הבית – שמחה אדירה שאין לה אחר ורע עד שאמרו חכמים: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו" (סוכה פ"ה מ"א).

מהי אותה "שואבה" לכבודה כל האירוע? מפרש רש"י: "בית השואבה – כל שמחה זו אינה אלא בשביל נ'יסוך המים, כדמפרש 'ושאבתם מים בששון'" (סוכה ג.). בכל ימות השנה היו מנסכים בשעה שהקריבו קרבנות (עלה או שלמים) יין על המזבח, ובחג הסוכות היה נוהג בנוסף נ'יסוך של מים. בזמן שאיבת המים למצווה זו של נ'יסוך המים היתה השמחה מוקיעה שחקים.

השאלה מתבקשת: "לשמחה, מה זו עושה"? יודעים אנו שדווקא היין הוא המביא עמו שמחה והוא מכונה בכתובים: "משמח אלוקים ואנשים" (שופטים ט, יג), ואין דווקא נ'יסוך המים גורם לשמחה כה גדולה ופורצת גבולות?

יודעה אמרתו השנונה של סנגורם של ישראל: בראש השנה יצאנו כולנו לחפש מקור מים ולהשליך בו את עוונותינו. הגיע חג סוכות – זמן תשובה מאהבה, וחזכים אנו שדוונותינו מתהפכים לזכויות (ימא

שביבי אמונה

הרב אהרון בייפוס

שבעת האושפזין-שבעת הרועין אשר באים להשפיע מכוחותיהם בימי החג.

יש המבחינים כי הצד השווה שכולם, התמודדו עם נסיונות יוצאי דופן.

אברהם-ונסיונותיו, יצחק-הנעקד, יעקב-חיי גלות וצער, יוסף-והנסיון במצרים, משה-רוב שנותיו בכור, אהרן- בקרובי אקדש, דוד-ורדיפותיו.

דווקא את אותם בעלי הנסיונות אנו מזמינים, לשאוב את הכח להתמודדותינו... וללמוד בימי השמחה, שהנסיונות נותנים כח ואושר!

האור זרוע מסתפק, האם עקיבא נחתם באות א' או ה'? והראוהו בחולמו, "אור זרוע לצדיק **ולישרי לב שמחה,**" ס"ת עקביה!

ולפי דרכנו למדנו, כי ר"ע, אשר סיים חייו באופן מחריד, נרמז בפסוק של שמחה. **כי מלוו משמית החיים זו שמחה!!**

עמוקים הם בן יסודות איתנים. בחן ובנועם הטעים לנו מנפת צופם של אגדות חז"ל המתרתות, המתוקות והעמוקות. וכך הוא סיפר: בראשית הבריאה היו כל המים יחד, "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים". ביום השני הבדיל הקב"ה בין המים התחוננים למים העליונים: "ויאמר אלוקים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים" (בראשית

שאלה

מעשים שבכל יום: בעיר פלניית בה מתגוררים בצפיפות רבה יהודים שות"מ בעלי משפחות גדולות, מצוי מאד לראות בערבי חג הסוכות כיצד מוקמות מרפסות מאלותרות מעל רשות הרבים תוך שימוש בקונסטרוקציות מתכת וכדו', ועליהן נבנות סוכות גדולות. השאלה הנשאלת לכל מתבונן היא - האם ניתן לצאת ידי חובה בסוכה כזו הבנויה על שטח בלתי חוקי, או בשטח הר"ר, או על חשבון שטח משותף?

תשובה

א. ישיבה בסוכה גזולה

במסכת סוכה (כז: ב) מובאר, שלדברי הכל אין יוצאים ידי חובה בסוכה גזולה, דכתיב חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים - משלך.

ומאידך מובאר שם (לא.) 'סוכה גזולה, והמסרך ברשות הרבים רבי אליעזר פוסל וחכמים מכשירים'. והתבאר שם שטעמם של חכמים הוא משום ש'קרקע אינה נגזלת' ולכן הסוכה נחשבת כסוכה שאולה, ולשיטתם אדם יוצא ידי חובה בסוכה שאולה.

ההקשה הריטב"א: מדוע אין אומרים שהישיבה בסוכה היא 'מצוה הבאה בעבירה'?

והר"ב בשני אופנים:

א. שאין אומרים 'מצוה הבאה בעבירה' אלא במצוות שיש בהם 'ריצוי' כגון שופר ולולב וקרבן, אך בסוכה אין ריצוי.

ב. דכיון שהקרקע אינה נגזלת, ואין המצווה מוציאה את הקרקע מיד הנגזל אין זו מצווה הבאה בעבירה.

וראה בשערי ישר (ש"ג פ"ט) שביאר שפסול 'מצוה הבאה בעבירה' הוא פסול בחפץ של המצווה, ולכן בסוכה שאינה נגזלת כיון שאין פסול בחפצא של הסוכה, רק הגברא עושה עבירה כשמונע זכות שימוש בקרקע של הבעלים, ולכן אינה נפסלת משום מצוה הבאה בעבירה.

אבל החזו"א (סוכה ס"ו קנ) הוסיף להקשות - מדוע לא נאמר שטעם הישיבה בסוכה הוא גזל? שהרי המשתמש בשל חברו כשהוא מוחה בו יש בזה איסור גזל?

המשך מעמ' קודם

הנמצאים תחת שפלות גדולה יבוא להם מעלה עלינו. לפיכך, לפי שהובדלו המים להיות תחתונים - הובטחו שיעלו במזבח". כלומר: דווקא המרחק יצר תשוקה לעלות מעלה. ותשוקה זו היא דרגה גבוהה מאוד שאין למי שהיה עליון.

רגע, מהר"ל לא מדבר עלינו? הלא כך בדיוק אנחנו אחרי יום הכיפורים! "כל הנמצאים תחת שפלות גדולה יבוא להם מעלה עלינו". משום כך: "במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים מגורים אינם עומדים" (ברכות לד.). ניסוך המים משקף אם כן ממש

ותרץ - שמדובר באופן שדעתו לגזול את הסוכה לגמרי לא רק לשם החג, ואין הבעלים מקפידים על ישיבתו בה עכשיו. ולפי זה חידש החזו"א - שאם ישיבתו בסוכה **צפת** היא כנגד דעת חברו, אכן לא יצא ידי חובה כיון שהיא מצווה הבאה בעבירה.

ולפי זה - מי שבנה סוכה על מקום מעבר של רבים, או של השכנים וכיו"ב, ובישיבתו בה הוא מונע את מעבר הרבים, לדעת החזו"א יצא לא ידי חובתו. ורק כאשר הישיבה בסוכה מצד עצמה אינה מפריעה לרבים אלא שהסוכה נבנתה על מקום גזול (כמו במקרה שבונה סוכה על קונסטרוקציה מעל רשות הרבים) - אזי אפשר להכשיר את הישיבה בה.

ב. בניית סוכה בה"ר או בחצר משותפת

בימינו

להלכה פסק השו"ע (ת"ר, א), שיוצאים יד"ח בסוכה גזולה, אך הוסיף הרמ"א שלכתחילה לא יעשה סוכה בקרקע של חברו וכן בקרקע של רבים.

ההקשה האחרונים (ראה מש"ב וביאור הלכה שם): כיצד נהגו למעשה לבנות סוכה לכתחילה בה"ר?

כמה אופנים נאמרו ליישב את המנהג:

א. בעיר של יהודים מסתמא הרבים מוחלים לצורך מצוה. אך אם יש שם גויים - אין לבנות והוי ברכה לבטלה. (מג"א, וראה ביאור הלכה).

ב. אם יש רשות מהמלכות לבנות סוכה -

מותר. (שם בשם אחרונים).

ג. דכל זמן שהרבים אינם מוחים ואפילו גויים אינם מוחים הוי כשואל מדעת דמותו לכתחילה. (שם, ועיי"ש שדחה ביאור זה).

ג. למעשה

ולמעשה כתבו הפוסקים:

א. **הגרש"א** (הליכות שלמה פ"ו ס"א) **כתב:** שמתוך לבנות סוכה בה"ר בתנאי שיש רשות מטעם העירייה לבנות, ובאופן שלא יפריע להילוך הרבים.

ב. **אך דעת הגר"ק** (חוט שני סוכות פ"ח סק"א) שבא"י שבני המדינה הם יהודים החייבים במצוות סוכה מותר לבנות סוכה בה"ר גם בלי אישור העירייה, ובלבד שלא ינמנע את מעבר הרבים.

ג. **לדעת הגר"מ** מותר גם לבנות סוכה בחצר משותפת כיון שזה דרך השימוש בה, אך בלבד שאין בדבר מניעה לשימושם של שאר השכנים.

ד. **לדעת הגריש"א** (אשורי האיש ח"ג פ"ד אות יב) בנה סוכה במרפסת בלתי חוקית שבננתה כנגד דעת השכנים [באופן שזכותם לעכב] - אין מברכים עליה, וכן אם העמיד רלסים בחצר השותפים בקביעות נגד דעת השכנים - אסור משום גזל ואין מברכים על סוכה כזו. אך העמדת רלסים באופן זמני למשך החג באופן שאינו מפריע - מותרת.

להערות והארות:
Echsofo@gmail.com

לרפוא' בחתונה"
יוסף משה בן אורה
לרפואת

לדמיין את גודל השמחה שתהיה אז?

זוהי מהותו של חג הסוכות

- 'וימינו תחבקנו' חיבוק

עז מהקב"ה אחר ששבנו

ממרחקים. זוהי פשרה

של שמחת בית השואבה

- כיסופי השיבה של בן

אל אביו, חזרתנו אל צור

מחצבתנו.

חג הסוכות בפתח ואיתו סוגיות מובהקות ומקורות העוסקים במצוות החינוך המוטלת על כל הורה. כדוגמת: **"מעשה בהילני המלכה בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה והיו זקנים נכנסים ויוצאים לשם... והלא שבעה בניו הוו לה... כיוון דשבעה הוו א"א אפשר דלא היו בהו חד שאינו צריך לאמו..."** (סוכה ב.).

רש"י על הדרך ב"ה קטן שאינו צריך לאמו כתב: **אמרין לקמן דחייב להנכו במצוות סוכה.**

בד"ה מדרבנן כתב: **שהזיקו להרגיל את הקטן למצוה שהוא ראוי לה כדי שיהא מחונן ורגיל למצוה עיי"ש!**

מכאן למדנו; אף על פי שקטן פטור מן המצוות, מוטלת חובה על ההורים לחנכו במצוות ולהרגילו לעשותן, בכדי לכשיגדל ויהיה מחויב וראוי לקיימן יהיה כבר מורגל בהם.

מקור נוסף גם הוא בהקשר ל"ירגל" הקרב ובה מצאנו במצוות עליה לרגל. למרות שהמשנה הראשונה במסכת חגיגה פותחת במפסוט: **"הכל חייבים בראייה..."** ישנה ההחלטה **"חזף מחרש שוטה קטן"**, וקיימת חלוקה בין קטן שאינו יכול לרכוב על כתפי אביו שהוא פטור ממצוות עליה לרגל לבין קטן שכן מסוגל לרכוב על כתפי אביו ולשאת את עול הדרך **"שאי"פ**

שאינו חייב מן התורה הטילו חכמים על אביו ואמו להנכו במצות". (רש"י חגיגה ב.).

אין הורה או מתחן שלא חונן בדעתו ושואל את עצמו איך עושים זאת? איך אני גורם לכך שהילד או התלמיד המתחנך על ידי יעשה את מה שנכון ומצופה ממנו לעשות לכשיגדל? מה עלינו לעשות על מנת להבנות ולעצב את אישיותם ולתאם לערכים ודרישות החיים?

עלינו לדעת, שפרט להיבטים הלכתיים בעניין מצוות חינוך שנלמדים משתי סוגיות אלו שהובאו לעיל, מקורות אלו מהווים מקור השארה להתבוננות ולמידה של כלי החינוך באמצעותם ועל ידם אנו פועלים ממתכנים והורים. באמצעותם נשפיע על אישיותם של הילדים והמתחנכים על ידנו.

כלי החינוך הבסיסיים ביותר הם **ההרגל והצינוי**. התנהגות שגרתית החוזרת על עצמה באופן סדיר מסגלת טבעים ודפוסי התנהגות שהופכים עם הזמן לחלק אינטגרלי מאישיותו של האדם, **"על ידי ההרגל שהאדם מרגיל עצמו באיזה דבר, אז הדבר הזה נהיה אצלו טבע שני..."** (בעל הסולם).

עליו להכיר בכך ש"ש...שה אלה הצינוי וההרגל **רק כלי תשישו הם**, שהמתחן מוכרח להשתמש בהם, לצוותו ולהרגילו, כדי לחנכו

בדרך ה'...' (חובת התלמידים, הקדמה). אחת המשימות המובהקות והבולטות ביותר שלנו כהורים ומחנכים לגיל הרך בתקופת הילדות היא, להרגיל אותם לעשות את מה שמצופה מהם לעשות לכשיגדלו ויהיו עצמאים ומספיק בשליים בשכלים.

חכמינו הקדמונים חידשו, שמרגע בו הקטן מגיע לגיל חינוך, בשל הוא לקולט את רשמי ההרגל ולפתח טבעים חדשים בקרבו. רשמים אלו הם שסייעו לו לכשיגיע לגיל מצוות יהיה כזה שמצווה וגם כבר עושה.

כוחו של ההרגל והשפעתו על האדם עצום לחיוב ולשלילה. בטרם ננסוק בהטפות והעברת מסרים מילוליים למתחנכים, עלינו לשים דגש על ההרגלים אותם אנו מרגילים. ככל שדגש ליצר מערכת של התנהגויות שגרתיות חיוביות ורוחניות החוזרות על עצמן נוכל להיות בטוחים יותר שהצלחנו להטביע בהם חותם משמעותי במבנה האישיותי המתפתח והמתעצב לקראת תכליתם ומטרתם בעולם.

ולסיים, משפט חכם אותו שמעתי מאדם גדול: **"אל תספר לי מי אתה, ספר לי על הרגליך ואומר קר מ אתה"**.

אינלא רברבא
ה' דב סוקולובסקי

סוכות או לוכ, מה עדיין?

שלפני התקיעות שיצחק מדת הגבורה דורש דין ברה"ה ורובה שולחת את יעקב שתוקע בשופר ולוקח הברכות ועשו רודף אחריו ויעקב נוסע סוכות והקב"ה שמח איתו בסוכה. כי סוכה הוא חלק מהנצחון.

ועם שלשתם (,) ביחד נצנח. **ו'סוכה:** סוכה זו: אם למסורת בסכת בסכת, בסכות, והק' בטעמא דקרא (אמור כג, לד) מדוע לא החשיב למינן 'חג הסכות' דרשי הפרשה, ומברא שהחשיב רק כשכ' תשבו. והתם הוא רק שם החג. ומה ששם החג מלא, ויתברא ע"פ הרמ"א תר"ל ה, שמצוה לעשות מחיצות שלמות.

ויש באילנא רברבא (יהוה האייתים עמי קו) מהחשק שלמה (ריש סוכה) שמה שבכולם לא כתוב הו' הראשון (סכה) אע"פ שבמשניות ובתלמוד הוא מלא (סוכה), והוסיף להקשות מדוע האר"י אומר שהגי' של סוכה צ"א, הרי בפסוקים כתוב בראשונה, ומפרש ע"פ תהלים (עו) ויהי בשלם 'סוכו' ומעונותו בציון, 'סוכו' מלא וכן מצא בתהלים על קלף שנכתב בצוואתו ובהשגחתו של הגר"א בביה"כ של ר' אריה ב"ר בער. וכוונת הכתוב שיהיה סוכו שלם כשהיה מעונותו בציון.

פרסומי ניסא: בריש סי' תרכ"ה (מספר קטן סכה) כ' החכמת שלמה (קלוגר) לדון אם לפניו ב' עיירות באחד סוכה ובשני לולב אך היה במצות ומתירים לו א' מהם, היה נראה שסוכה קודם כי חיובו לח' כבר מהלילה. אך העלה לדולב קודם

ושאבתם ישועה: ר' ירוחם (תשרי): הסימן וההוראה של סוכות היא ישועה כי בסוכות אנו זוכים לישועה נוהגה ע"י דבקות והתקרבות לה' וזהו מה שאומרים הושענו בסוכות על גודל הישועה, ואין חילוק אם מרגישים זאת או לא גם בלי הרגשה זוכה כלל ישראל לה. וזהו ענין שמחת בית השואבה ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה.

והוא גם ופרוש עלינו סוכת שלומך שבסוכות והקב"ה מסוכך את ישראל ומגן ושומר אותם בתכלית והיינו שאנו נדבקים ומתקרבים אליו ית' בתכלית וזו ישועתנו.

ובסוכות היו באים ודולים ישועה כמו מבור מלא מים שבאים ודולים, והדלי שדולים בו ישועה זה **ששון**. (ושאבתם מים בששון) נמצא שהששון הוא הכלי אשר בו מוציאים המים מן הבור ביטול הרע ודבקות בה' / והספיק לכל השנה, ע"כ.

דלו לכם איפוא ישועה ע"י ששון.

נצוחיא: הרמב"ם סידר הלכות שופר סוכה ולולב יחד. מה ראה לצרפם. אם מפני ששלשתם בתשרי מדוע השמיט יוה"כ. ו"מ ע"פ מה פסוק (זלבו יט) כל שחייב בשופר ובסוכה חייב בנוללת לולב.

עוד אפשר ע"פ ויקר' (ז) שישראל באין לדון, ומקטרגין לפני הקב"ה ולית אנא דיענין מאן נצח, אלא בנה שישראל יוצאין ולולבתיך ביום יודעים ישראל אנון נצוחיא.

ועדיין צ"ע מדוע סוכה בכלל, ויתברא ע"פ הזה"ק

כי הוא פרסומי ניסא וכמש"כ במדרש אמור (הובא לעיל בנצוחיא) שבו נודע שישראל זכו בדין, וראהו השתורה הקדימה לולב.

לפי"ז נדון, הרמב"ם (תנוכה ד) כ' שעני שמתפרנס מהצדקה מוכר כסותו, ומקורו מפסחים שעני לא יפחות מד' כסות (בגלל פרסומי, הרי"ם), ולהנ"ל יש לדון אם יצטרך למכור כסותו לד' מינים. ואם אכן, הרי הגבאים צריכים לדאוג לעניים לד' מינים וכו' שהביאור"ל כ' בחנוכה (תורעא) שהגבאים יתנו לעני כבד' כסות.

הרחמים: שרי"ע (תצ, ה) כ' שבי"ט אומרים את יו"ט

מקרא קודש היה ובחומר"א את יום מקרא קודש היה (בלי יו"ט) ובמ"ב שם (ה) כ' ש"מ שחור"א למיקרי יו"ט וא"ל בבמה"ז הרחמן הוא יניחלנו יום שכולו טוב.

ובסי' (תרסד) כתוב בחכמת שלמה נוהגים להרבות מזמורים בהוש"ר כבי"ט, ואומרים גם מזמור שיר ליום השבת, מוכח שחור"מ נקרא יו"ט, דהמג"א כ' הטעם שאומרים מזמור שיר בי"ט כי ג' יו"ט נקרא שבת. והוסיף שלכן יש לומר בחור"מ הרחמן יניחלנו יום שכולו טוב. (ומביא ט"ז (תרסח) וחק יעקב (תפח) שחולקים).

ומי לנו כהמ"ב שאין לומר. אך אל תצטער על כך כי תמיד אפשר לומר הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת ואפילו לשיר אותו אפשר. שירו נא.

הם נכנסו לחרדי אבא ובן...

"טל"

תראה, פתח האב, הבן שלי לומד בבית ספר חילוני בנשר. הוא סובל מאד, רודפים אותו, מכפשים אותו ותופסים אותו "על קטנות"... הוא לא רוצה ללכת לבית הספר... המליצו לנו עליכם "בית ספר ביד" במקום חמים ומשפחתי... זה מה שהוא צריך.

האמת, שזו הפתיחה הגרועה ביותר שיכולה להיות להורים שמגיעים לרשום את ילדיהם בכיתה גבוהה... מהניסיון שלנו בסטטוס כזה, מדובר ב"תכשיתי" שמחפשים מי "שיכיל" אותו... והאחריות שלנו, לצד הרצון לקרב כמה שיותר יהודים, זה לשמור על הקיימים ולא ללקק נפלים של מוסדות אחרים שמנסים את מזלם "אצל הדהיים"... ויכולים להרוס את המרקם העדין והאיכותי, מבפנים...

ביררתי וחקרתי ומסתבר שבאמת מדובר בילד טוב ממשפחה איכותית, אלא שבתי החרושת למתמטיקה לא תמיד יודעים להכיל ילדים קצת יותר רגישים, עם זה אנחנו נדע להתמודד...

מי שלא הופיעה בכגישה הרישום, זאת אמא של טל,

במצבים כאלו אנחנו שואלים בעדינות... והתשובה הייתה מוגומגמת ונבוכה... "אמא של טל מתנגדת למהלך, אבל היא מסכימה להתפשר בשביל הילד..."

נו נו... תודה...

טל נכנס לבית הספר וההפתעה הייתה לטובה, הוא התגלה כילד עוצמתי ורגיש, חייכן ונעים לסיבה.

אלא שהמורבות של אביו הייתה חריגה... בכל יום הוא ורק הוא מגיע לבית הספר, מתעניין, שואל ומסייע את טל וההידרה הולכת ומתעצמת, איפה אמא של טל?

הפעם הראשונה שהיא הגיעה, הייתה באסיפה הכיתתית שנערכה בתחילת השנה.

באותה אסיפה הומנו את ההורים להכיר את הכיתה, המורה והכללים בשעה 19:30 "ועל הדרך" הם הוזמנו להישאר להרצאה של רב חשוב שתוכננה לשעה 20:30 בענייני חינוך... קצת הכנה לימים הנוראים... לא מלחץ...

אלא שראינו במשך השנים שרבים מההורים "ממהרים" אחרי האסיפה לצאת לביתם והחלטנו שאם כבר 200 הורים מגיעים, נעשה תחבולה קטנה כדי שיזכו לשמוע דבר תורה

ובשעה 19:30 כשההורים כבר היו בבית הספר, הודענו שימסיבה טכנית" אנחנו נאלצים להפוך את הסדר, קודם הרצאה ואחר כך אסיפה... ובהחלט הייתה נוכחות מרשימה...

אמא אחת לא הסכימה להיכנס בשער בית הספר עד שמתחילה האסיפה... הייתה זו אמא של טל...

למה היא לא מסכימה?

איך לנו מושג... אך אנו מזהים אניטיות מסוימת,

אשמע מכם... בעלי רצה לשלוח אליכם, שהוא יתמודד מולכם, אני מעודכנת ישירות מטל, מדועת למצבו אך לבית הספר אני לא נכנסת, למעט המינימום הנצרך..."

"כעת אני רוצה לומר לכם, שפכתם לנו את הבית ולי את החיים..."

"זה התחיל מהמבצע שעשיתם להם לפני החופש הגדול, ביקשתם מהם לצבור עניית אנשים..."

דבר נוסף שעשיתם זה שחינכתם אותם לכבד הורים ואז קרתה ה"תמונה"... בקישיט מטל להביא לי כוס מים והוא מיד נענה- "כבד את אביך ואמך" אלא שאז הוא עם חיוך מתוק וטהור, ביקש ממני לעזור לו במבצע של האמנים ואמר לי "אמא, אם את כבר שותה מה אכפת לך לברך ושאני יענה אמן?"...

בפעם הראשונה חשבתי לעצמי "שאני אברך?" אבל הוא היה כל כך חמוד... לא יכולתי לסרב לו... ו... ברכתי מזונות... הא... סליחה שחלל...

ומאז... התרגלתי לברך כי הוא רצה לנצח במבצע והלעטי אותו בכוסות מים... ותפאום אני מוצאת את עצמי בעבודה, ללא טל והחיוך, מברכת לפני שאני שותה ואני תופסת את עצמי באמצע הברכה ורוצה להפסיק, אבל אז אני מוותרת לעצמי ונוכרת במתיקות של טל שמבקש ממני לברך..."

וכך, לאט לאט הבן המדהים הזה שכל כך העצמתם כאן וקרבתם, מבקש ממני יום אחד לשים מלטה בשבת ושוב זה עם אותה קריצה שובבה וטהורה ואני נכנעת ובכיף ותוך תקופה אני מגלה שאנחנו כבר לא נוסעים בשבת, עולים 12 קומות ברגל... בעצם חזרתי בתשובה, אבל זה היה בכיף... טוב ליל, באנו לומר תודה...

חג הסוכות, הערבות מסמלות את ההיחוד שאין בו לא טעם ולא ריח... והפלא הגדול שבהושעא רבה, שיא השיאים, אנחנו מביאים רק ערבות ועוד לברך... מדוע?

והתשובה היא, שגם הערבה ואולי דווקא היא, לאחר שבוע שהיא הסתופפה והייתה דבוקה לאתרוג שיש בו גם טעם וגם ריח, ראויה וכדאית לבוא בפני עצמה עם המטען שהשכונת הזו נטעה בה... אבל התנאי להצלחה זה כמו מרומזו באותיות "היערבות", שזה יהיה מתוך ערבות= מתיקות, כשזה ככה יש לנו ערבות= ביטחון- שזה יתפוס ויצליח, וכמו שאמרה אמא של טל... "חזרתי בכיף..."

ווארט לשווער
הרב שמואל עמנואל

היתה לפני מספר חודשים. ובזכותו קיבלו את עניי הכבוד, שניתנו להם לפני מספר חודשים.

עוד כותב החיד"א לברך, שהבאר והמן ניתנו לישראל עקב תלונת ותרעומת, ולכן הם במידה מסוימת מזכירים את גנותם של ישראל, מה שאין כן עניי הכבוד.

עוד אפשר להוסיף ולבאר, על פי מה שהקשו האחרונים, מדוע עושים את חג הסוכות בתשרי, ולא בניסן. שהוא יום צאתנו ממצרים?

הגאון מוילנא מיישב, שאמנם עניי הכבוד היו לישראל מיד כשיצאו מצרים, אך נסתלקו מהם עקב חטא העגל, (שהיה ביום חודש תשרי. וזוהי ה"קב"ה "סלחתי כדברך"). וציווה אותו על הקמת המשכן, ובני ישראל התנדבו להביא ונדבה לבנותו, ואז אכן חזרו אליהם עניי הכבוד. נמצא שהעיקר הוא הריצוי על חזרת העננים בחג הסוכות, מה שמסמל את האהבה של הקב"ה לבניו. ובה נתיישב מדוע לא עושים זכר למתנות האחרות של הבאר והמן, שלא פסקו...

ענני כבוד

הסוכה אותה יגענו להקים ובה נשב היום בעז"ה היא זכר לענני הכבוד שעשפו את אבותינו כשיצאו מצרים.

רבים כבר הקשו, מדוע נוהגים לעשות זכר דווקא לענני הכבוד, והלא למדנו (תענית דף טו.) שלוש מתנות שולטות ניתנו לישראל בזכות מרים, ענני הכבוד בזכות אהרן, ומן בזכות משה. ואם כן, מדוע ציווה התורה לעשות זכר רק למתנה זו של ענני הכבוד, ולא ציווה לעשות זכר לשתי המתנות האחרות, הבאר והמן?

החיד"א (ברכי יוסף, תרכה) מרמז, שיש הבדל בין שלוש המתנות: הבאר והמן הם צרכים **כרחיים**, שלא ניתן להתקיים בלעדיהם; מה שאין כן ענני הכבוד, שניתן לשרוד גם בלעדיהם, וניתן לעם לישראל, משום חיבתם, כדי לשמור משרב ושמש. נמצא שענני הכבוד מבטאים את **חיבתם** של ישראל, ויתר מהבאר והמן, שחייב ניתנו לישראל כמתנה מעבר להכרחיות הקיום.

(המבי"ט מוסף מקודה נוספת, שענני הכבוד ניתנו לישראל בזכות **אהרן הכהן**, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, והנהגתו

עניין שלה... אנחנו ממשיכים להשקיע בילד, להאריב עליו את התורה והמצוות ואנו בטוחים שזה ישימיע ויקרב את כולם, לאט ובטוח.

ואז... יום אחד אבא ואמא של טל מתייבבים במזכירות ומבקשים להיפגש עם הנהגלה.

"אני חייבת ללכת ללמוד... אני, התנגדתי לבית הספר ושלחתי לכאן את טל בכך לבד... ידעתי שאתם תחזירו לי אותו בתשובה וקבעתי עם עצמי שאני לא "אסכן" את חיי, לא אדבר ולא